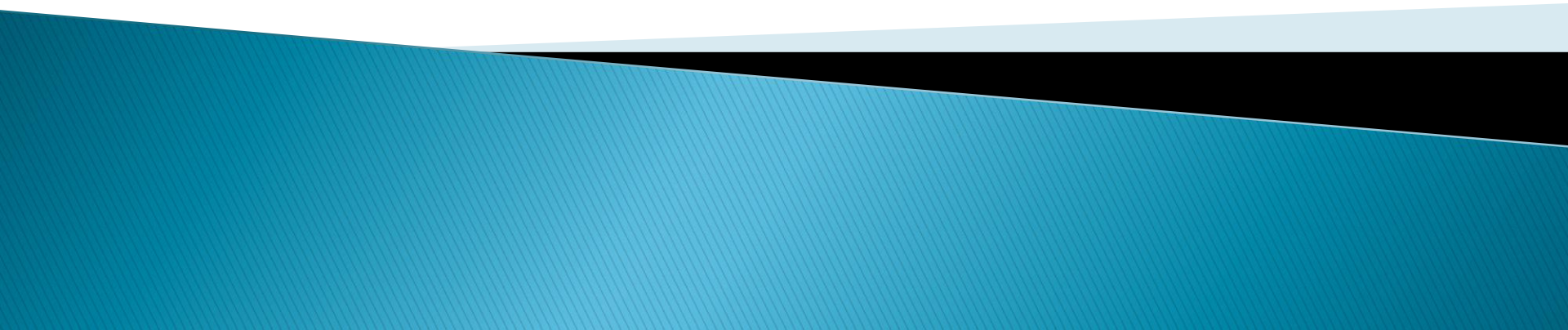

**Dostosowanie warunków i
form przeprowadzania
egzaminu ósmoklasisty do
potrzeb uczniów
w roku szkolnym 2018/2019**

Podstawa prawna:

- ▶ art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1457), zwanej dalej „ustawą”,
- ▶ Komunikatu dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 20 sierpnia 2018 r. w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2018/2019.

1. Dostosowanie formy egzaminu ósmoklasisty polega na przygotowaniu odrębnych arkuszy egzaminacyjnych.

2. Dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty polega między innymi na:

- ▶ zminimalizowaniu ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym ucznia,
- ▶ zapewnieniu uczniowi miejsca pracy odpowiedniego do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych,
- ▶ wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych,
- ▶ odpowiednim przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie egzaminu,
- ▶ ustaleniu zasad oceniania rozwiązań zadań egzaminacyjnych, uwzględniających potrzeby edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia,
- ▶ zapewnieniu obecności i pomocy w czasie egzaminu nauczyciela wspomagającego ucznia w czytaniu lub pisaniu, lub specjalisty odpowiednio z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu z uczniem lub pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych.

	Uczeń uprawniony do dostosowania:	Dostosowanie		Podstawa (dokument)
		formy	warunków	
1	posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność np. uczeń słabowidzący, słabosłyszący, uczeń z autyzmem	tak	tak	orzeczenie
2	posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niedostosowanie społeczne lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym	nie	tak	orzeczenie
3	posiadający orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	nie	tak	orzeczenie
4	chory lub niesprawny czasowo	nie	tak	zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza

	Uczeń uprawniony do dostosowania:	Dostosowanie		Podstawa (dokument)
		formy	warunków	
5	posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się: dysleksja, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia	nie	tak	opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej
6	który w roku szkolnym 2018/2019 był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole ze względu na: <ul style="list-style-type: none"> • trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą • zaburzenia komunikacji językowej • sytuację kryzysową lub traumatyczną 	nie	tak	pozytywna opinia rady pedagogicznej

	Uczeń uprawniony do dostosowania:	Dostosowanie		Podstawa (dokument)
		formy	warunków	
7	cudzoziemiec, któremu ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu	tak	tak	pozytywna opinia rady pedagogicznej

5. Zaświadczenie o stanie zdrowia, o którym mowa w pkt 4. tabeli, lub opinię, o której mowa w pkt 5. tabeli, przedkłada się dyrektorowi szkoły nie później niż do **15 października 2018 r.** W sytuacjach losowych zaświadczenie lub opinia mogą być przedłożone w terminie późniejszym, niezwłocznie po otrzymaniu dokumentu.
6. Opinia rady pedagogicznej, o której mowa w pkt 6. i 7. tabeli, jest wydawana na wniosek:
 - ▶ nauczyciela lub specjalisty wykonującego w szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, prowadzących zajęcia z uczniem w szkole, po uzyskaniu zgody rodziców albo pełnoletniego ucznia,
 - ▶ rodziców albo pełnoletniego ucznia.
7. Dla uczniów wymienionych w pkt 2.-6. tabeli nie przygotowuje się odrębnych arkuszy egzaminacyjnych. Dla uczniów wymienionych w pkt 7. tabeli nie przygotowuje się odrębnych arkuszy egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego.
8. Rada pedagogiczna, spośród możliwych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, ujętych w tabeli, wskazuje sposób lub sposoby dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty dla danego ucznia.

9. W szczególnych przypadkach losowych lub zdrowotnych dyrektor szkoły, na wniosek rady pedagogicznej, może wystąpić do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej z wnioskiem o wyrażenie zgody na przystąpienie ucznia do egzaminu ósmoklasisty w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, nieujętych w Komunikacie. Wniosek powinien być uzasadniony i potwierdzony stosownymi dokumentami. Uzgodnienia pomiędzy dyrektorem szkoły a dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej odbywają się w formie pisemnej do **9 listopada 2018 r.** Jeżeli konieczność przyznania dostosowań, o których mowa powyżej, nastąpi po tym terminie, stosowne uzgodnienia muszą zostać przeprowadzone niezwłocznie po uzyskaniu przez dyrektora szkoły informacji o potrzebie takich dostosowań.

10. Do **20 listopada 2018 r.** dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel informuje na piśmie (załącznik 4b w Informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty) rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia o wskazanych sposobach dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych tego ucznia.

11. Rodzice ucznia lub pełnoletni uczeń, w załączniku 4b, składają oświadczenie o korzystaniu albo niekorzystaniu ze wskazanych sposobów dostosowania, nie później niż do **23 listopada 2018 r.**

12. Jeżeli konieczność dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty wystąpi po 20 listopada 2018 r., dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel informuje niezwłocznie na piśmie rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia o wskazanym przez radę pedagogiczną sposobie lub sposobach dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty.

13. Przystąpienie do egzaminu ósmoklasisty w warunkach i formie dostosowanych do potrzeb i możliwości ucznia zapewnia przewodniczący zespołu egzaminacyjnego.

14. Egzamin ósmoklasisty powinien odbywać się w oddzielnej sali, jeżeli zdający korzysta z co najmniej jednego z następujących dostosowań:

- a) korzystanie z urządzeń technicznych,
- b) korzystanie z płyty CD z dostosowanym nagraniem w przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego,
- c) udział nauczyciela wspomagającego w czytaniu lub pisaniu,
- d) czas przedłużony o dodatkowe przerwy.

15. Do egzaminu w jednej sali mogą przystąpić wszyscy uczniowie z danej szkoły, którym przyznano dostosowanie ujęte w punkcie 14a lub wszyscy uczniowie, którym przyznano dostosowanie ujęte w punkcie 14b, pod warunkiem, że przebieg egzaminu nie będzie zakłócony dla żadnego z nich. Wyjątek stanowi sytuacja, w której dostosowanie dotyczy zdających egzamin z różnych języków obcych nowożytnych.

16. Zgodnie z pkt 17. Komunikatu pracę z arkuszem można przedłużyć:

- ▶ z języka polskiego – nie więcej niż o 60 minut, czyli ze 120 do 180 minut,
- ▶ z matematyki – nie więcej niż o 50 minut, czyli ze 100 do 150 minut,
- ▶ z języka obcego nowożytnego – nie więcej niż o 45 minut, czyli z 90 do 135 minut.

17. Jeżeli zdający korzysta z pomocy nauczyciela wspomagającego w czytaniu i/lub pisaniu, przebieg egzaminu ósmoklasisty musi być rejestrowany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk. Zapis dźwiękowy stanowi integralną część pracy egzaminacyjnej.

18. Uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym lub niepełnosprawności sprzężone, gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, nie przystępuje do egzaminu ósmoklasisty.

19. Uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawności sprzężone inne niż wymienione w pkt 18. może być zwolniony przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty lub jego części, na wniosek rodziców pozytywnie zaopiniowany przez dyrektora szkoły.

20. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawności sprzężone istnieje możliwość skorzystania z dostosowań przewidzianych dla poszczególnych rodzajów niepełnosprawności. Wymaga to pisemnego porozumienia z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej zawartego **do 9 listopada 2018 r.**

21. W szczególnych przypadkach wynikających ze stanu zdrowia lub niepełnosprawności ucznia, egzamin ósmoklasisty może być przeprowadzony w innym miejscu niż szkoła (np. w domu, szpitalu). Zgodę na przyznanie tego dostosowania wyraża dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej na udokumentowany wniosek dyrektora szkoły, złożony w porozumieniu z rodzicami ucznia albo pełnoletnim uczniem nie później niż do **15 stycznia 2019 r.** Jeżeli konieczność przyznania dostosowania, o którym mowa powyżej, nastąpi po ww. terminie, stosowne uzgodnienia muszą zostać przeprowadzone niezwłocznie po uzyskaniu przez dyrektora szkoły informacji o potrzebie takiego dostosowania.

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

I. Uczniowie niesłyszący, uczniowie słabosłyszący
(na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)

1. Arkusz dostosowany do dysfunkcji, który uwzględnia przedłużenie czasu.
Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący.
2. Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych, bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi.
3. Zapewnienie w czasie egzaminu obecności surdopedagoga lub tłumacza języka migowego (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych.

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

II. Uczniowie niewidomi
(na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)

1. Arkusz:

a) w piśmie Braille'a wraz z czarnodrukiem, albo

b) w czarnodruku

dostosowany do dysfunkcji, który uwzględnia przedłużenie czasu.

Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący.

Do arkuszy z języków obcych nowożytnych dołączona jest płyta CD z dostosowanym nagraniem, tj. z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie.

2. Arkusze w czarnodruku w formie plików .pdf lub MS Word, nagrane na płycie CD (możliwe wtedy, gdy zdający korzysta z komputera) zamówionej w porozumieniu z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r.

Do arkuszy z języków obcych nowożytnych dołączona jest płyta CD z dostosowanym nagraniem, tj. z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie.

3. Korzystanie ze sprzętu i oprogramowania specjalistycznego, których zdający używa w procesie dydaktycznym.

4. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego, który odczytuje uczniowi polecenia i teksty z czarnodruku oraz zapisuje odpowiedzi ucznia na kartkach dołączonych do czarnodruku.

5. Zapewnienie obecności tyflop pedagoga (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych.

III. Uczniowie słabowidzący (na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)

1. Arkusz dostosowany do dysfunkcji (zapisany czcionką Arial 16 pkt lub Arial 24 pkt), który uwzględnia przedłużenie czasu.
Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia).
Do arkuszy z języków obcych nowożytnych dołączona jest płyta CD z dostosowanym nagraniem, tj. z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie.
2. Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych, bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi.
3. Arkusze w formie plików .pdf lub MS Word, nagrane na płycie CD (możliwe wtedy, gdy zdający korzysta z komputera) zamówionej w porozumieniu z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r.
Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia).
Do arkuszy z języków obcych nowożytnych dołączona jest płyta CD z dostosowanym nagraniem, tj. z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie.
4. Korzystanie z przyborów optycznych, którymi uczeń posługuje się na co dzień.
5. Oświetlenie stanowiska pracy dostosowane do dysfunkcji.
6. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego w pisaniu i/lub czytaniu.
Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy wada wzroku znacznie utrudnia lub uniemożliwia uczniowi czytanie lub pisanie. Arkusze dla nauczyciela wspomagającego muszą być zamówione w porozumieniu z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r.
7. Zapewnienie obecności tyflop pedagoga (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych.

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

IV. Uczniowie niepełnosprawni ruchowo

(na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)

Uczniowie z czasową niesprawnością rąk

(na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza)

1. W przypadku uczniów z mózgowym porażeniem dziecięcym arkusz dostosowany do dysfunkcji; arkusz zamówiony w porozumieniu z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r.

Do arkuszy z języków obcych nowożytnych dołączona jest płyta CD z nagraniem dostosowanym do potrzeb tej grupy uczniów (odpowiednio wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie).

2. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt 17. Komunikatu

3. Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszytcie zadań egzaminacyjnych, bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi.

4. Zapisywanie odpowiedzi do zadań na komputerze.

5. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego w pisaniu lub czytaniu.

Arkusz dla nauczyciela wspomagającego musi być zamówiony w porozumieniu z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r. lub – jeżeli niesprawność wystąpi po tym terminie – niezwłocznie po otrzymaniu zaświadczenia o stanie zdrowia.

W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie płyty CD z dostosowanym nagraniem.

6. Płyta CD do arkuszy standardowych z języka obcego nowożytnego z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie, zamówiona w porozumieniu z okręgową komisją egzaminacyjną do 30 listopada 2018 r.

Przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie dostosowania określonego w pkt IV.2. w maksymalnym wymiarze, tj. przedłużenia czasu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty o 45 minut.

7. Dostosowanie miejsca pracy do dysfunkcji ucznia.

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

V. Uczniowie z afazją
*(na podstawie
orzeczenia o potrzebie
kształcenia specjalnego)*

1. Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych, bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi.

2. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt 17. *Komunikatu*.

3. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego w pisaniu i/lub czytaniu. W przypadku zdających z afazją nauczyciel wspomagający może udzielać dodatkowych wyjaśnień dotyczących poleceń do zadań oraz instrukcji dla zdającego (nie samych zadań, w tym tekstów).

Arkusze dla nauczyciela wspomagającego musi być zamówiony w porozumieniu z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r.

W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie płyty CD z dostosowanym nagraniem wraz z przedłużeniem czasu trwania egzaminu.

4. Zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego, języków obcych nowożytnych oraz matematyki, jak dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

5. Płyta CD do arkuszy z języka obcego nowożytnego z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie, zamówiona w porozumieniu z okręgową komisją egzaminacyjną do 30 listopada 2018 r.

Przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie dostosowania określonego w pkt V.2. w maksymalnym wymiarze, tj. przedłużenia czasu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty o 45 minut.

6. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności, np. logopedy (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych.

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

VI. Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
(na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)

1. Arkusz dostosowany do dysfunkcji, który uwzględnia przedłużenie czasu.
*Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) .
Do arkuszy z języków obcych nowożytnych dołączona jest płyta CD z nagraniem dostosowanym do potrzeb tej grupy uczniów (odpowiednio wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie).*
2. Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszyte zadań egzaminacyjnych, bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi.
3. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych.

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

VII. Uczniowie z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)

1. Arkusz dostosowany do dysfunkcji, który uwzględnia przedłużenie czasu.
Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia).
Do arkuszy z języków obcych nowożytnych dołączona jest płyta CD z dostosowanym nagraniem, tj. z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie.
2. Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych, bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi.
3. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi zdającego (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji uczeń został wdrożony do takiej współpracy z nauczycielem).
Arkusz dla nauczyciela wspomagającego musi być zamówiony w porozumieniu z dyrektorem komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r.
4. Zapisywanie odpowiedzi do zadań na komputerze (możliwe wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie pracy egzaminacyjnej lub gdy zdający posługuje się alternatywnymi i wspomagającymi metodami komunikacji).
5. Obecność w sali osoby niezbędnej do uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym oraz/lub pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych (osoba ta może być członkiem zespołu nadzorującego).
6. Dostosowanie miejsca pracy do dysfunkcji ucznia.

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

VIII. Uczniowie z przewlekłymi chorobami (na podstawie orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania lub zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza)

1. Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę.
2. Dostosowanie warunków przystępowania do egzaminu do specyfiki choroby.
3. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt 17. *Komunikatu*.
4. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego w pisaniu i/lub czytaniu, jeżeli choroba uniemożliwia pisanie lub czytanie. *Arkusze dla nauczyciela wspomagającego musi być zamówiony w porozumieniu z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r. W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie płyty CD z dostosowanym nagraniem (wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie). Korzystanie z płyty z dostosowanym nagraniem wymaga przyznania dostosowania określonego w pkt VIII.3. w maksymalnym wymiarze, tj. przedłużenia czasu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty o 45 minut.*

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

IX. Uczniowie chorzy lub niesprawni czasowo
(na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza)

1. Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę.
2. Dostosowanie warunków przystępowania do egzaminu do specyfiki choroby.
3. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego, który zapisuje odpowiedzi dyktowane przez zdającego (możliwe wtedy, gdy uczeń lub słuchacz nie może pisać sam i przystępuje do egzaminu w oddzielnej sali). Przyznanie tego dostosowania wymaga pisemnego porozumienia dyrektora szkoły z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej.
W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie płyty CD z dostosowanym nagraniem (wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie). Korzystanie z płyty z dostosowanym nagraniem wymaga przyznania dostosowania określonego w pkt 17. Komunikatu w maksymalnym wymiarze, tj. przedłużenia czasu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty o 45 minut.

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

X. Uczniowie ze **specyficznymi trudnościami w uczeniu się, w tym: dysleksją, dysgrafią, dysortografią, dyskalkulią** *(na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej)*

1. Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszytcie zadań egzaminacyjnych, bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi.
2. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt 17. *Komunikatu*.
3. Zapisywanie odpowiedzi do zadań na komputerze (możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie pracy egzaminacyjnej).
4. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego, który zapisuje odpowiedzi zdającego do zadań otwartych (możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie pracy egzaminacyjnej i gdy uczeń (słuchacz) w toku edukacji został wdrożony do takiej współpracy z nauczycielem). *Arkusze dla nauczyciela wspomagającego musi być zamówiony w porozumieniu z dyrektorem komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r. W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie płyty CD z dostosowanym nagraniem (wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie). Korzystanie z płyty z dostosowanym nagraniem wymaga przyznania dostosowania określonego w pkt X.2. w maksymalnym wymiarze, tj. przedłużenia czasu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty o 45 minut.*
5. Pomoc nauczyciela (członka zespołu nadzorującego), który przed przystąpieniem ucznia do pracy, odczytuje z arkusza rezerwowego jeden raz głośno, po kolei wszystkie teksty liczące po 250 słów lub więcej, stanowiące podstawę zadań egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego (możliwe tylko wtedy, gdy głęboka dysleksja znacznie utrudnia samodzielne czytanie i zrozumienie dłuższego tekstu lub wtedy, kiedy poważne trudności w samodzielnym czytaniu i rozumieniu dłuższego tekstu zostały wskazane w opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej).
6. Zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego, języków obcych nowożytnych oraz matematyki, uwzględniających specyficzne trudności w uczeniu się.

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

XI. Uczniowie **niedostosowani społecznie lub zagrożeni niedostosowaniem społecznym**
(na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)

1. Zapewnienie obecności specjalisty, odpowiednio pedagoga resocjalizacji lub socjoterapeuty (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu z uczniem.
2. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt 17. *Komunikatu, w zależności od potrzeb.*
3. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali.

XII. Uczniowie, którzy znaleźli się w **sytuacji kryzysowej lub traumatycznej**
(na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej)

1. Zapewnienie obecności specjalisty (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym.
2. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt 17. *Komunikatu, w zależności od potrzeb.*
3. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali.

XIII. Uczniowie, którzy mają **trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą**
(na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej)

1. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt 17. *Komunikatu, w zależności od potrzeb.*
2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali.
3. Zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego, jak dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, jeżeli zachodzi taka uzasadniona potrzeba, w porozumieniu z dyrektorem właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej.

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

XIV. Uczniowie z zaburzeniami komunikacji językowej (na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej)

1. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt 17. *Komunikatu, w zależności od potrzeb.*
2. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego w pisaniu i/lub czytaniu.
Arkusze dla nauczyciela wspomagającego musi być zamówiony w porozumieniu z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r. W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie płyty CD z dostosowanym nagraniem wraz z przedłużeniem czasu trwania egzaminu.
3. Zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego oraz języków obcych nowożytnych, jak dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, jeżeli zachodzi taka uzasadniona potrzeba, w porozumieniu z dyrektorem właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej.
4. Płyta CD do arkuszy z języka obcego nowożytnego z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie, zamówiona w porozumieniu z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r.
Przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie dostosowania określonego w pkt XIV.1. w maksymalnym wymiarze, tj. przedłużenia czasu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty o 45 minut.

Uprawnieni do dostosowania

Sposoby dostosowania

XV. Uczniowie, o których mowa w art. 165 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe (cudzoziemcy), którym ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu* (na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej)

1. Arkusze dostosowane do potrzeb zdających: egzamin ósmoklasisty z języka polskiego i/lub matematyki. *Arkusze muszą być zamówione w porozumieniu z dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej do 30 listopada 2018 r.*
2. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt 17. *Komunikatu, w zależności od potrzeb (dotyczy egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki).*
3. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali (dotyczy egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki).
4. Możliwość korzystania ze słownika dwujęzycznego (polsko-obcojęzycznego i obcojęzyczno-polskiego) w wersji papierowej lub elektronicznej (dotyczy egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki). Słownik zapewnia szkoła lub uczeń.
5. Zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego, jak dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, jeżeli zachodzi taka uzasadniona potrzeba, w porozumieniu z dyrektorem właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej.